

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W KALISZU**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE OSTRZESZOWSKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Dział Inspekcji
pod kierunkiem Krzysztofa Sibrecht*

Zatwierdził:

Z up. WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
mgr inż. Jakub Kaczmarek
Kierownik Delegatury w Kaliszu

Kalisz, sierpień 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	4
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	6
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	6
3.2.	Monitoring jakości wód.....	7
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	7
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	8
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	9
3.4.	Monitoring hałasu.....	10
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	10
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	11
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	13
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	15
5.	POWAŻNE AWARIE	15

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ostateczna ocena stanu środowiska w 2013 roku jest w trakcie opracowywania i po weryfikacji przez GIOŚ zostanie opublikowana w IV kwartale 2014 roku w formie „Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat ostrzeszowski położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 773 km², a zamieszkują go 55 454 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2013 r., dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Nizina Południowowielkopolska: mezoregion Kotlina Grabowska,
- w makroregionie Obniżenie Milicko-Głogowskie: mezoregion Kotlina Milicka,
- w makroregionie Wał Trzebnicki: mezoregion Wzgórza Ostrzeszowskie.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 57% jego powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- trzy gminy miejsko-wiejskie: Grabów nad Prosną, Ostrzeszów i Mikstat,
- cztery gminy wiejskie: Czajków, Doruchów, Kobyła Góra i Kraszewice.

W powiecie 90,3% ludności korzysta z sieci wodociągowej, a 47,9% z sieci kanalizacyjnej (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 7 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu ostrzeszowskiego. Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w 2013 r. /m ³ /
1.	Doruchów	Doruchów / Gmina Doruchów	gmina Doruchów	252 419,7
2.	Grabów nad Prosną	Grabów Wójtostwo / Zakład Usług Komunalnych w Grabowie nad Prosną	miasto i gmina Grabów nad Prosną	155 666
3.	Kobyła Góra	Ligota / Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Kobyła Góra Sp. z o.o.	gmina Kobyła Góra	153 533
4.	Kraszewice	Mączniki / Gmina Kraszewice	gmina Kraszewice	73 700
5.	Ostrzeszów	Rojów / Spółka Wodna „STRZEGOWA”	miasto i gmina Ostrzeszów, miasto i gmina Mikstat	3 415 582
6.	Mikstat	Kaliszkowice Ołobockie/ DROMICO s.j. Ubój i Handel Drobiem	Zakład	34 923
7.	Mikstat	Kaliszkowice Ołobockie/ Miasto i Gmina Mikstat	Kaliszkowice Ołobockie, Kaliszkowice Kaliskie, Biskupice Zabaryczne	575

Powiat ostrzeszowski wchodzi w skład Regionu IX gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie IX brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi są: sortownie odpadów w Moszczance (gmina Raszków), w Dobrej Nadziei (gmina Pleszew), w Krotoszynie, w Smolnej (gmina Oleśnica woj. dolnośląskie), w Ostrzeszowie; składowiska odpadów w Mianowicach (gmina Kępno), w Ostrowie Wielkopolskim, w Psarach (gmina Sieroszewice), w Ostrzeszowie, w Guzowicach (gmina Cieszków woj. dolnośląskie), w Smolnej (gmina Oleśnica woj. dolnośląskie), w Międzyborzu (woj. dolnośląskie).

Na terenie powiatu w 2013 r. funkcjonowało jedno składowisko odpadów w Ostrzeszowie. Na składowisku tym działała sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali oraz mobilny rozdrabniacz. W miejscowości Szklarka Myślniewska w gminie Ostrzeszów działa biogazownia rolnicza. Na terenie powiatu nie ma kompostowni i spalarni odpadów. Są też trzy składowiska, których eksploatację zakończono.

Gminy powiatu ostrzeszowskiego należą do następujących związków międzygminnych realizujących zadania z zakresu ochrony środowiska:

Lp.	Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
1.	Związek Gmin Ziemi Ostrzeszowskiej z siedzibą w Ostrzeszowie	gmina Czajków, gmina Doruchów, miasto i gmina Grabów nad Prosną, gmina Kobyla Góra, gmina Kraszewice, miasto i gmina Mikstat, miasto i gmina Ostrzeszów	gospodarka odpadami
2.	Związek Gmin Zlewni Górnej Baryczy z siedzibą w Krotoszynie	gmina Czajków, miasto i gmina Grabów nad Prosną, gmina Kobyla Góra, gmina Kraszewice, miasto i gmina Ostrzeszów	ochrona środowiska, oczyszczanie ścieków i odpadów komunalnych, budowa oczyszczalni ścieków, kanalizacji, zakładów utylizacji odpadów, składowisk odpadów oraz ich utrzymanie i eksploatacja

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu ostrzeszowskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Szklarka Myślniewska, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz na miesiąc. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu. Badania są kontynuowane w roku 2014.

Z badań przeprowadzonych w roku 2013 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $2,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu – $9,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat ostrzeszowski jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu ostrzeszowskiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} .
- do klasy C – dla pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomysłu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat ostrzeszowski	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃ otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat ostrzeszowski	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku wykonywano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:

- raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Barycz od źródła do Dąbrówki,
- Dąbrówka,
- Polska Woda od źródeł do Młyńskiego Rowu,
- Niesób do Dopływu z Krążkowych,
- Złotnica,
- Torzenicki Rów,
- Zaleski Rów,
- Babia Rzeka,
- Dopływ z Żurawińca
- Struga Kraszewicka,
- Łużyca,
- Żurawka,
- Gniła Barycz,
- Pokrzywnica,
- Młynówka,
- Prosna od Brzeźnicy do Strugi Kraszewickiej,
- Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku.

Na terenie powiatu nie występują jednolite części wód stojących.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 19 – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta
- 23 – potok lub strumień będący pod wpływem procesów torfotwórczych.

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w 2013 roku nie prowadzono badań JCW płynących.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: *Pradolina Barycz-Głogów* (GZWP nr 303) oraz *Zbiornik rzeki Prosna* (GZWP 311). Są to zbiorniki czwartorzędowe narażone na zanieczyszczenia antropogeniczne ze względu na swój „odkryty” charakter (intensywna wymiana pomiędzy wodami infiltracyjnymi a podziemnymi).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu ostrzeszowskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
303	Pradolina Barycz-Głogów	Qp	porowy	60	199
311	Zbiornik rzeki Proсна	Q _{DK}	porowy	30	128

Objaśnienia:

Qp – utwory czwartorzędu w pradolinach

Q_{DK} – utwory czwartorzędu w dolinach i dolinach kopalnych,

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu ostrzeszowskiego 3 JCWPd:

- jednolite części wód podziemnych nr 76 i nr 77 – niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu,
- jednolita część wód podziemnych nr 74 – zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu ostrzeszowskiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w sieci monitoringu operacyjnego, którym objęto przede wszystkim jednolite części wód podziemnych zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W badanym punkcie jakość wód mieściła się w granicach III klasy (wody zadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2013 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPd	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
563	Rybin, gmina Kobyla Góra	W	Q	74	III	Tlen, mangan, żelazo,	Lasy

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe; Stratygrafia: Q – czwartorzęd;

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów. Na terenie powiatu ostrzeszowskiego nie wyznaczono punktów pomiarowych.

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

Przez teren powiatu ostrzeszowskiego przebiegają drogi krajowe nr 11 Kołobrzeg – Bytom i nr 25 Bobolice – Oleśnica oraz drogi wojewódzkie nr 444 Krotoszyn – Ostrzeszów, nr 447 Antonin – Grabów nad Prosną, 449 Syców – Błaszki i nr 450 Kalisz – Opatów. Główny szlak kolejowy powiatu stanowi linia nr 272 Kluczbork – Poznań Główny.

Pomiary poziomu hałasu przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi i lotniskami prowadzone są co 5 lat – ostatnio w roku 2010. Na ich podstawie w roku 2012 wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg, na których stwierdzono negatywne oddziaływanie akustyczne. Wykaz odcinków dróg na terenie powiatu, dla których sporządzono mapy akustyczne przedstawiono w „Informacji o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie ostrzeszowskim w roku 2012”.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu ostrzeszowskiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do

3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie, w Grabowie nad Prosną przy ulicy Ostrzeszowskiej (przy sklepie DINO), wytypowanym do badań w kategorii terenów *pozostałe miasta*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,25 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Kompostownie i spalarnie

Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2013 nie było kompostowni i spalarni odpadów.

Sortownie

W Ostrzeszowie przy ulicy Ceglarskiej znajduje się sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali oraz mobilny rozdrabniacz; sortownię uruchomiono w lipcu 2010 r. Właścicielem obiektu jest Miasto i Gmina Ostrzeszów.

W roku 2013 poddano sortowaniu 12 358,35 Mg odpadów, wysortowano:

- minerały (19 12 09) w ilości 3 474,56 Mg,
- metale żelazne (19 12 02) w ilości 1,52 Mg,
- zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06) w ilości 8,78 Mg,
- pozostałość, tj. ponad 8 tys. Mg odpadów o kodzie 19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11.

Składowiska odpadów

W 2013 r. na terenie powiatu ostrzeszowskiego eksploatowano jedno składowisko odpadów komunalnych w Ostrzeszowie; są też 3 składowiska, których eksploatację zakończono.

Wykaz składowisk eksploatowanych na terenie powiatu ostrzeszowskiego w roku 2013

Lp.	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2013 r. [Mg]	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} [ha]	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1.	Ostrzeszów	11 159,021	10,90	1970	1, 2, 3, 4, 6	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska - to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do właściciela składowiska;

/2/ posiadane decyzje: 1 decyzja lokalizacyjna, 2 pozwolenie na budowę, 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, 4 pozwolenie na użytkowanie, 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, 6 pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton

/3/ typ składowiska: **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu ostrzeszowskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów /data decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Doruchów	Doruchów	0,99	1998	2012 ^{1,2}	zakończona
2.	Kobyła Góra	Ignaców	1,24	1992	2006 ¹ /2007 ²	zakończona
3.	Mikstat	Mikstat-Pustkowie	1,97	1995	2006 ¹ /2010 ²	w trakcie

Objaśnienia:

1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,

2 – data decyzji na zamknięcie

Zgodnie z art. 124 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. 2013, poz. 21) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09 grudnia 2002 r. *w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk* (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. oraz w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. *w sprawie składowisk odpadów* (Dz. U. z 2013 r. poz. 523).

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleńiu na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach eksploatowanych i nieeksploatowanych na terenie powiatu ostrzeszowskiego

Składowisko	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
Doruchów	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
	wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiarów	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
Ignaców	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
	wykonane ²	raz w roku	raz w roku	nie dotyczy	brak pomiarów	brak pomiaru	nie dotyczy
Mikstat-Pustkowie	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
	wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	brak pomiarów	brak pomiaru	nie dotyczy
Ostrzeszów	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
	wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	4 razy w roku	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku

Objaśnienia:

- 1 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano nie dotyczy
- 2 - częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował dla strefy wielkopolskiej Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.
2. Na terenie powiatu ostrzeszowskiego w 2013 roku nie prowadzono badań JCW płynących.
3. Na obszarze powiatu położone są dwie JCWPd (nr 76 i 77), których wody uznano za niezagrożone oraz jedna JCWPd (nr 74) o wodach zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. W 2013 roku badano tylko jedno ujęcie wód podziemnych czwartorzędowych. Jakość badanych wód mieściła się w III klasie (wody zadowalającej jakości).
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu ostrzeszowskiego nie wyznaczono punktów pomiarowych. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu ostrzeszowskiego.

6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.

7. Gospodarka odpadami

- a) na terenie powiatu eksploatowano jedną sortownię niesegregowanych odpadów komunalnych wraz z separatorem metali i mobilny rozdrabniacz odpadów oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ostrzeszowie,
- b) ilość odpadów poddanych sortowaniu w sortowni zwiększyła się w porównaniu do roku 2012,
- c) ilość składowanych odpadów na składowisku była mniejsza w porównaniu do roku 2012,
- d) na terenie powiatu znajdują się 3 składowiska nieeksploatowane, które posiadają decyzje na zamknięcie; na składowisku w Mikstacie-Pustkowie prowadzono rekultywację, składowiska w miejscowościach Doruchów i Ignaców zostały zrehabilitowane;
- e) na 2 składowiskach zamkniętych nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

W ewidencji Delegatury WIOŚ w Kaliszu, według stanu na koniec roku 2013, znajdowało się 114 zakładów z terenu powiatu ostrzeszowskiego.

W roku 2013 przeprowadzono 22 kontrole przestrzegania wymagań ochrony środowiska z wyjazdem w teren, w tym 5 kontroli interwencyjnych. Prowadzone były także kontrole dokumentacyjne, bez wyjazdów w teren.

Kontrolami objęto instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego, stacje demontażu pojazdów i firmy zajmujące się wprowadzaniem sprzętu elektrycznego i elektronicznego na rynek.

Kontrole z wyjazdem w teren prowadzone były w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem, postępowania z substancjami zubażającymi warstwę ozonową, zobowiązań wobec Krajowego Rejestru Uwolnień i Transferu Zanieczyszczeń.

W 14 z powyższych kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowanych przepisów ochrony środowiska, w wyniku czego zastosowano sankcje w postaci 4 decyzji wymierzających kary oraz 10 zarządzeń pokontrolnych, a w związku ze stwierdzonymi wykroczeniami nałożono 3 grzywny w drodze mandatów karnych.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków do sądów o ukaranie	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Gmina Czajków	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Doruchów	9	3	1	1	0	0	0	0	0
Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	16	4	1	1	0	0	0	0	0
Gmina Kobyła Góra	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Kraszewice	9	2	2	0	0	0	0	1	0,500
Miasto i Gmina Mikstat	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Miasto i Gmina Ostrzeszów	55	13	6	1	0	0	0	3	43,587
Powiat ostrzeszowski	114	22	10	3	0	0	0	4	44,087

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu ostrzeszowskiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o dużym ryzyku (ZDR) ani zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

W powiecie ostrzeszowskim nie było również zakładów należących do grupy zakładów pozostałych mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu ostrzeszowskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.